

**BANKA E SHQIPËRISË
KËSHILLI MBIKËQYRËS**

RREGULLORE

MBI

**“ORGANIZIMIN E KLERINGUT TË ÇEQEVE NË LEKË NË
BANKËN E SHQIPËRISË”**

RREGULLORE
MBI
“ORGANIZIMIN E KLERINGUT TË ÇEQEVE NË LEKË NË BANKËN E SHQIPËRISË”

KREU I
Të përgjithshme

Neni 1

Objekti

Objekti i kësaj rregulloreje është përcaktimi i rregullave të organizimit dhe funksionimit të kleringut të çeqeve në lekë në Bankën e Shqipërisë.

Neni 2

Baza juridike

Kjo rregullore nxirret në përputhje dhe në zbatim të:

- a) ligjit nr. 8269, datë 23.12.1997 “Për Bankën e Shqipërisë” të ndryshuar, nenit 1 pika 4, shkronja “b”, nenit 3 pika 2 dhe pika 4, shkronja “dh”, nenit 12, shkronja “a” dhe nenit 21;
- b) ligjit nr. 8365, datë 02.07.1998 “Për bankat në Republikën e Shqipërisë” neni 26 pika 3 shkronjat “ç” dhe “d”;
- c) ligjit nr. 3702, datë 8.07.1963 “Për çekun”, i ndryshuar;
- d) rregullores “Për sistemin dhe instrumentet e pagesave” të miratuar nga Këshilli Mbikëqyrës i Bankës së Shqipërisë.

Neni 3

Përkufizime

Në zbatim të kësaj rregulloreje termat e mëposhtëm kanë këtë kuptim:

- a) **Klering i çeqeve** – është procesi i transmetimit, rakordimit dhe/ose i konfirmimit të çeqeve përpara shlyerjes, që përfshin netimin e instruksioneve dhe përcaktimin e pozicioneve përfundimtare për shlyerje;
- b) **Seancë kleringu** – është periudha kohore brenda të cilës kryhet shkëmbimi i informacionit mbi çeqet ndërmjet pjesëmarrësve në klering;
- c) **Pjesëmarrës** – janë bankat e anëtarësuara në shërbimin e kleringut dhe Banka e Shqipërisë;
- d) **Bankë** – është çdo subjekt i licencuar nga Banka e Shqipërisë për të kryer veprimtari bankare dhe financiare brenda territorit të Republikës së Shqipërisë;
- e) **Bankë dërguese** – është banka që prezanton çeqet në seancën e kleringut, në adresë të bankës që i ka lëshuar;
- f) **Bankë marrëse** – është banka që merr çeqet e prezantuara në seancën e kleringut nga banka dërguese;

- g) **Netimi** – është procesi i kompensimit të një numri të madh detyrimesh individuale, duke i reduktuar ato në një numër më të vogël detyrimesh;
- h) **Instrukcioni i shlyerjes neto** – është një instruksion shumëpalësh, i dërguar nga drejtuesi i seancës në sistemin AIPS në fund të një seance kleringut të çeqeve në lekë (formulari 4, pjesë e kësaj rregulloreje), në të cilin listohen pozicionet neto debitore apo kreditore të çdo pjesëmarrësi në fund të seancës së kleringut, dhe që përdoret nga AIPS për kryerjen e shlyerjes. Pozicionet neto debitore ose kreditore dalin si rezultat i diferencës mes shumës së çeqeve të marra dhe atyre të dërguara;
- i) **AIPS** – është sistemi i shlyerjes bruto në kohë reale i administruar nga Banka e Shqipërisë, në të cilin shlyhen sistematikisht pagesa të rëndësishme në lekë brenda territorit të Shqipërisë, pa vonesë (në kohë reale) dhe në mënyrë individuale (bruto);
- j) **Shlyerje** – është një tërësi transfertash parash midis llogarive të shlyerjeve të pjesëmarrësve në sistemin AIPS, të iniciuara kur drejtuesi i seancës së kleringut të çeqeve dërgon një instruksion shlyerjeje neto në AIPS, menjëherë pas përfundimit të një seance kleringut;
- k) **Dublikata** – është kopja e çekut e cila zëvendëson çekun e paraqitur fillimisht në klering, që ka humbur përpara pagesës përfundimtare, dhe të cilën banka lejohet ta lëshojë të shoqëruar nga një deklaratë e nënshkruar nga një firmë e autorizuar e kategorisë së parë të kësaj banke;
- l) **Dokument kontabël** – është bashkësia e kopjeve të formularëve 2, 3 dhe 4, pjesë e kësaj rregulloreje, që lidhen në datën kontabël.

KREU II

Organizimi i kleringut të çeqeve në lekë

Neni 4

Seanca e kleringut

1. Seanca e kleringut zhvillohet çdo ditë pune, në orën 13:00, në ambientet e Bankës së Shqipërisë, në Tiranë.
2. Gjatë seancës së kleringut të çeqeve, pjesëmarrësit shkëmbejnë informacion mbi çeqet në lekë.
3. Rezultati i seancës së kleringut të çeqeve llogaritet në bazë multilaterale neto dhe paraqitet në formularin e instruksionit të shlyerjes neto (formulari 4, pjesë e kësaj rregulloreje).
4. Drejtimi i seancës së kleringut kryhet nga një prej specialistëve të Zyrës së Kleringut pranë Departamentit të Kontabilitetit dhe Pagesave në Bankën e Shqipërisë.

Neni 5

Pjesëmarrja në seancën e kleringut

1. Çdo bankë paraqet pranë Bankës së Shqipërisë formularin e kërkesës për anëtarësim në klering (formulari 1, pjesë e kësaj rregulloreje). Në kërkesë përcaktohet data e fillimit të pjesëmarrjes dhe emrat e përfaqësuesve të autorizuar për përfaqësim në seancat e kleringut.

2. Çdo bankë përfaqësohet në seancën e kleringut nga një përfaqësues i autorizuar prej saj për këtë qëllim.
3. Me qëllim marrjen e dokumenteve nga pjesëmarrësit e tjerë, banka përfaqësohet në seancën e kleringut edhe në rastet kur nuk ka çeqe për të dërguar te këta pjesëmarrës.
1. Çdo bankë i komunikon me shkrim të gjithë pjesëmarrësve të tjerë:
 - a) emrat e personave të autorizuar prej saj, për përfaqësimin në seancat e kleringut;
 - b) nënshkrimet e autorizuara për të kryer veprime në klering;
 - c) shfuqizimin e autorizimit ose ndryshimin e personave të autorizuar si dhe datën në të cilën këto ndryshime hyjnë në fuqi.

Neni 6

Përgatitja e dokumenteve para seancës

Banka dërguese përpara përfaqësimit në seancën e kleringut ndjek procedurat e mëposhtme për përgatitjen e dokumentacionit:

1. kontrollon dhe vulos çeqet e paraqitura me emrin e saj;
2. në rast të konstatimit të humbjes së çekut, paraqet dublikatën përkatëse, të shoqëruar nga një deklaratë e nënshkruar nga një firmë e autorizuar e kategorisë së parë të kësaj banke;
3. vendos çeqet e paraqitura në zarfe të veçanta, sipas llojit të çekut, bankar ose personal, dhe sipas bankës marrëse;
4. shënon në pjesën e mbrapme të çdo zarfi numrin dhe shumën e çeqeve të mbyllura në të;
5. plotëson formularin për dërgimin e çeqeve në lekë në klering (formulari 2, pjesë e kësaj rregulloreje) dhe e firmos atë nga dy persona të autorizuar (nënshkrimet e autorizuara).

Neni 7

Procedura e kleringut të çeqeve në lekë

1. Përfaqësuesit e autorizuar të pjesëmarrësve, në seancën e kleringut të çeqeve:
 - a) shkëmbejnë midis tyre zarfet me çeqe;
 - b) plotësojnë formularin përkatës për kleringun e çeqeve (formulari 3, pjesë e kësaj rregulloreje) përkatësisht sipas llojit të çekut, bankar ose personal, me numrin dhe shumën e çeqeve të sjella, në bazë të informacionit të shkruar në pjesën e mbrapme të zarfeve;
 - c) llogarisin dhe shkruajnë shumën neto për të cilën, debitohet ose kreditohet llogaria rrjedhëse e tyre në Bankën e Shqipërisë;
 - d) nënshkruajnë dhe dorëzojnë formularin 3, të plotësuar në përputhje me shkronjat "b" dhe "c" të pikës 1 të këtij neni, tek drejtuesi i seancës së kleringut.
2. Drejtuesi i seancës së kleringut, në seancën e kleringut të çeqeve:
 - a) plotëson formularin e instrukcionit të shlyerjes neto për të gjithë pjesëmarrësit, sipas llojit të çekut, bankar ose personal (formulari 4, pjesë e kësaj rregulloreje);
 - b) kontrollon nëse shuma e veprimeve të hedhura në formularin 4 është e barabartë me zero;
 - c) në rast se shuma e veprimeve të hedhura në formularin 4 nuk është e barabartë me zero, evidenton dhe korrigjon gabimin në praninë e përfaqësuesve të pjesëmarrësve;
 - d) njeh përfaqësuesit e pjesëmarrësve me rezultatet neto të seancës së kleringut;
 - e) deklaron të mbyllur seancën e kleringut të çeqeve dhe më pas nënshkruan formularin 4.

Neni 8

Shlyerja e rezultatit të seancës së kleringut

Drejtuesi i seancës së kleringut, pas deklarimit të mbyllur të seancës:

1. dorëzon instruksionin e shlyerjes neto, me rezultatin e seancës së kleringut në Zyrën e Shlyerjeve (AIPS) të Departamentit të Kontabilitetit dhe Pagesave, për të vazhduar sipas procedurave dhe orareve të shlyerjes së këtij sistemi;

2. përgatit dhe shpërndan dokumentet kontabël, nga të cilat një kopje e dërgon për t'u lidhur në dokumentet e datës kontabël në Sektorin e Kontabilitetit të Departamentit të Kontabilitetit dhe Pagesave, dhe një kopje ia dërgon bankave pjesëmarrëse në procedurën përkatëse të kleringut, nëpërmjet postës kontabël.

Neni 9

Verifikimi dhe kthimi i çeqeve

1. Afati i verifikimit të çeqeve personale nga banka marrëse është 3 ditë pune. Me kalimin e këtij afati çeqet personale konsiderohen të konfirmuara.
2. Mosmarrëveshjet e lindura nga moszbatimi i afatit të përcaktuar për verifikimin e çekut, prej njërit prej pjesëmarrësve, zgjidhen jashtë seancës së kleringut, me mirëkuptim midis pjesëmarrësve përkatës.
3. Çeqet e gatshme për t'u marrë nga banka marrëse, të cilat nuk merren prej tyre në ditën e zhvillimit të seancës së kleringut, për qëllime rregullimi dhe kthimi në kohën e duhur konsiderohen si të dorëzuara në po këtë ditë dhe përgjegjësia bie mbi bankën marrëse.
4. Banka marrëse kontrollon menjëherë çeqet, në ambientet ku zhvillohet seanca e kleringut, për t'u siguruar për rregullshmërinë e tyre. Në rast të konstatimit të parregullsive, pjesëmarrësit nuk i përfshijnë këto çeqe në llogaritjen e rezultatit të seancës.
5. Në rast të konstatimit të parregullsive pas përfundimit të seancës së kleringut, banka marrëse njofton menjëherë bankën dërguese:
 - a) për gabimet që gjen në çeqet e marra; ose
 - b) për rastet kur merr çeqe të një banke tjetër marrëse.
6. Banka marrëse kthen çeqet e marra, në seancën pasardhëse të kleringut por jo më vonë se 3 ditë pune, në rast të parregullsive të përcaktuara si në pikën 5 të këtij neni ose kur çeqet e marra janë të pambuluara me fonde në lekë.
7. Kthimi i çeqeve në seancën e kleringut konsiderohet i njëjtë me prezantimin e tyre. Banka që kthen çeqet plotëson formularin 2 dhe përshkruan arsyen e kthimit tek pjesa e shënimit në formular. Kthimi i çeqeve shoqërohet me kreditimin dhe debitimin e llogarive përkatëse.

Neni 10

Të drejtat dhe detyrimet e pjesëmarrësve në klering

1. Çdo bankë pjesëmarrëse ka këto të drejta e detyrime:
 - a) Përgatit me kujdesin e duhur dokumentet që do të paraqiten në seancën e kleringut, në përputhje me dispozitat e nenit 6 të kësaj rregulloreje;
 - b) respekton orarin e përcaktuar për fillimin e seancës së kleringut;
 - c) paraqitet në çdo seancë kleringu, edhe në rast se nuk ka për të prezantuar çeqe;
 - d) verifikon saktësinë e dokumenteve të marra;
 - e) njofton bankën dërguese për parregullsi në dokumentacionin e marrë;
 - f) kthen çeqet në seancën më të afërt të kleringut;
 - g) pranon kthimin e veprimeve në emër të saj në rast se dërgon çeqe në adresë të gabuar;
 - h) mban përgjegjësi për çeqet e marra deri në momentin e kleringut apo kthimit të tyre. Banka marrëse mban çeqet në mirëbesim gjatë kohës së kryerjes së verifikimeve të domosdoshme për kthim të tyre, sipas dispozitave të nenit 9 të kësaj rregulloreje;

- i) mban përgjegjësi për sigurimin e gjendjes së mjaftueshme në llogarinë e saj pranë Bankës së Shqipërisë, për të përballuar pagesat që rezultojnë nga kleringu i çeqeve.
2. Banka e Shqipërisë ka këto kompetenca:
 - a) organizon dhe administron shërbimin e kleringut të çeqeve në lekë;
 - b) krijon kushte lehtësuese për zhvillimin e seancave të kleringut;
 - c) llogarit rezultatin neto të seancës për secilin pjesëmarrës;
 - d) ekzekuton shlyerjen e instruksionit të shlyerjes neto pas përfundimit të seancës, nëpërmjet debitimit dhe kreditimit të llogarive rrjedhëse që mbajnë pjesëmarrësit në Bankën e Shqipërisë;
 - e) në rast ndryshimi të orarit njofton bankat për këtë ndryshim, jo më vonë se 5 ditë pune nga data e ndryshimit të orarit;
 - f) ushtron të gjitha kompetencat dhe të gjitha të drejtat që i njej ligji "Për bankat në Republikën e Shqipërisë", për marrjen e sanksioneve ndaj çdo banke e cila vepron në kundërshtim me dispozitat e kësaj rregulloreje.

Neni 11

Përfshirja nga përgjegjësia

1. Banka e Shqipërisë nuk është përgjegjëse për humbjet që pëson një bankë lidhur me pjesëmarrjen e saj në seancën e kleringut, me përjashtim të rasteve kur humbja është pasojë e neglizhencës ose mosdrejtimit të mirë të seancave të kleringut nga Banka e Shqipërisë.
2. Përveç rasteve të parashikuara më lart, pjesëmarrësit në klering nuk mbajnë përgjegjësi për dëmet që rrjedhin nga mospërbushja e detyrimeve të përcaktuara në këtë rregullore, që vijnë si pasojë e gjendjeve të shpallura të jashtëzakonshme, luftrave, grevave, demonstratave, turbullirave të tjera civile, fatkeqësive natyrore, për çdo rrethanë tjetër jashtë kontrollit të tyre, si dhe si pasojë e çdo force tjetër madhore.

KREU IV

Dispozita të fundit

Neni 12

1. Ngarkohet Departamenti i Kontabilitetit dhe Pagesave në Bankën e Shqipërisë dhe pjesëmarrësit e tjerë në seancat e kleringut për zbatimin e kësaj rregulloreje.
2. Ngarkohet Departamenti i Kontabilitetit dhe Pagesave me njoftimin e bankave të nivelit të dytë për këtë rregullore.
3. Me hyrjen në fuqi të kësaj rregulloreje, shfuqizohet rregullorja "Për organizimin e shërbimit të kleringut në Bankën e Shqipërisë", miratuar me vendimin e Këshillit Mbikëqyrës të Bankës së Shqipërisë nr. 87, datë 27.08.1999.
4. Kjo rregullore hyn në fuqi 15 ditë pas publikimit në Fletoren Zyrtare të Republikës së Shqipërisë.

Ardian FULLANI

KRYETAR I KËSHILLIT MBIKËQYRËS

Formular Nr. 1 – Formulari i kërkesës për anëtarësim.

Banka _____

K Ë R K E S Ë

Data: _____

Nga : Banka _____

Për : Bankën e Shqipërisë
Departamenti i Kontabilitetit dhe Pagesave
Tiranë

Objekti : Anëtarësimi në kleringun ditor të çeqeve në lekë.

- 1) Pasi u njohëm me rregulloren “Mbi organizimin e kleringut të çeqeve në lekë në Bankën e Shqipërisë”, kërkojmë të anëtarësohemi në shërbimin e kleringut të çeqeve në lekë, të organizuar nga Banka e Shqipërisë.
- 2) Gjithashtu, deklarojmë se jemi njohur dhe pranojmë marrëveshjet e lidhura që kanë si objekt veprimtarinë me çeqet në lekë.
- 3) Ju njoftojmë emrat e përfaqësuesve të autorizuar në kleringun e çeqeve si më poshtë:

Z/Zj _____

Z/Zj _____

Titullari

emër mbiemër, nënshkrimi

Formular Nr. 2 – Formulari për dërgimin e çeqeve në lekë në klering

Banka _____

DËRGIMI NË KLERING I ÇEQEVE: BANKARE PERSONALE

Data _____

Banka _____ (pranuese)

Për
Bankën _____ (lëshuese)

Nr.	Numri i çekut	Shuma në lekë
	Totali	

Shënim :

Nënshkrimi i autorizuar

Nënshkrimi i autorizuar

emër mbiemër, nënshkrimi

emër mbiemër, nënshkrimi

Formular Nr. 3 Formulari i kleringut të çeqeve

Banka _____

Kleringu i çeqeve **BANKARE** **PERSONALE**

Data _____

Nr. Llog.	Bankat pjesëmarrëse	Nr.	Shuma e sjellë (K)	Shuma e marrë (D)	Shuma neto

Nënshkrimi i përfaqësuesit në klering.

emër mbiemër, nënshkrimi

Formular Nr. 4 – Instruksioni i shlyerjes neto.

BANKA E SHQIPËRISË

Klingu i çeqeve BANKARE PERSONALE

Data _____

Nr. Llog.	Bankat pjesëmarrëse	Neto për t'u debituar	Neto për t'u kredituar
	Totali		

Nënshkrimi i drejtuesit të seancës së klingut

emër mbiemër, nënshkrimi